

Od 2013 roku Bundesarchiv czyli Archiwum Federalne wydaje specjalistyczne czasopismo Forum, które zazwyczaj poświęcone jest jednemu wiodącemu tematowi. Większość artykułów jest pisana przez pracowników archiwum i ma na celu dostarczenie impulsów do profesjonalnej dyskusji na aktualne tematy archiwalne. Każde wydanie zawiera krótkie sprawozdanie roczne z kluczowymi danymi liczbowymi dotyczącymi zbiorów archiwalnych, opracowania, udostępniania oraz personelu Bundesarchiv.

Dotychczas poruszone tam zostały takie tematy jak: Dostęp do dóbr kultury, a prawo archiwalne w okresie przejściowym w 2013, Digitalizacja archiwów - sposoby i cele w 2014, Archiwa przejściowe - historia, praktyka, przyszłość w 2015, Archiwizacja filmów w epoce cyfrowej w 2016, Archiwum Federalne i jego wizerunek w 2017, Archiwum Federalne wobec zmian cyfrowych w 2018.

Ostatni zaś numer pisma za 2019 poświęcony jest 100-leciu Reichsarchiv i jubileuszowej konferencji poświęconej temu tematowi. Tak więc również niemieccy koledzy w ubiegłym roku mieli powody do świętowania tak zacnego jubileuszu. Archiwum Rzeszy - Reichsarchiv jako centralny urząd cywilny, utworzono 1 października 1919 roku. Jego siedzibą był Poczdam, a pierwszym dyrektorem generał Herman Ritter Mertz von Quirnheim. Pierwsi pracownicy tego archiwum rekrutowali spośród korpusu oficerskiego - ok. 100 osób. Archiwum podporządkowano Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Do zadań archiwum należało gromadzenie i katalogowanie wszystkich akt Cesarstwa Niemieckiego, które powstały od 1871 r. Ponadto miało ono zapewnić użytkownikom dostęp do informacji i umożliwić badania historii Rzeszy - zwłaszcza historii I Wojny Światowej.

Archiwum Federalne, które powstało w 1952 roku pod wieloma względami kontynuowało tradycję Reichsarchiv. Od czasu zjednoczenia w 1990 r. przechowuje ono wszystkie dawne zbiory Archiwum Rzeszy, o ile nie zostały one zniszczone w czasie II wojny światowej lub wywiezione za granicę. Z okazji setnej rocznicy powstania archiwum odbyła się, na Zeughaushof, dziedzińcu Niemieckiego Muzeum Historycznego, 22 października 2019 r. konferencja, na której przedstawiono historię rozwoju centralnego archiwum Niemiec od Reichsarchiv aż po dzisiejsze Bundesarchiv oraz rozważano zagadnienia znaczenia archiwów wtedy i teraz. Konferencję otworzyła minister kultury prof. Monika Grütters oraz zainaugurowała ją wykład znanego historyka prof. Jorna Leonharda pod tytułem „Debaty o wojnie i winie i utworzeniu Archiwum Rzeszy po I Wojnie Światowej”.

23 października 2019 r. z kolei Zeughauskiemu zgromadziło się około 150 osób. W trzech częściach i końcowej dyskusji panelowej wykładowcy skupili się w szczególności na rozwoju i

wizerunku Archiwum Rzeszy, Centralnego Archiwum Państwowego NRD i Archiwum Federalnego (Michael Hollmann, Simone Walther-von Jena, Andrea Hänger). Markus Pöhlmann analizował rolę wojska w historii Reichsarchiv, Sven Kriese przedstawił relacje między Reichsarchiv, Prussischer Archivverwaltung i Pruskim Tajnym Archiwum Państwowym. Vladimir Tarasov wykazał, które związane z wojną dokumenty przewiezione z Archiwum Rzeszy są przechowywane w Rosyjskim Państwowym Archiwum Wojskowym (RGVA), którym zarządza, podczas gdy Peter Ulrich Weiß analizował i sklasyfikował nazistowskie obciążenia pracowników centralnych archiwów na Wschodzie i Zachodzie po 1945 r.

W końcowej dyskusji panelowej prowadzonej przez Martina Sabrowa, Markusa Friedricha, Philippa Gassert, Klaus-Dietmara Henke i Władimira Tarassowa, poruszono w szczególności następujące tematy: przerwy i ciągłości w odniesieniu do roli archiwów środkowo-niemieckich, pozycję archiwów państwowych w sferze politycznej oraz postawiono pytanie – jaki wpływ na archiwa mają warunki polityczne i społeczne, kruchość źródeł w erze cyfrowej oraz obietnica przejrzystości dzisiejszych archiwów państwowych.

Słowo wstępne Michaela Hollmanna dyrektora Bundesarchiv, przemówienia, a także wszystkie wykłady wygłoszone podczas konferencji oraz podsumowanie dyskusji panelowej zostały opublikowane w rocznym tomie czasopisma „Forum” . Broszura dostępna jest w formie drukowanej i cyfrowej od stycznia 2020 .

Na podstawie: [ForumDas Fachmagazin des Bundesarchiv, Ausgabe 2019](#)

Jolanta Leśniewska
AP Płock O/Kutno